Underställ i merinoull

Understället är grunden i jaktklädseln. Det finns olika alternativ i syntet- eller naturmaterial, men ull är ett av de allra bästa valen. Vi har testat sju olika underställ i merinoull.

TEXT & FOTO **ULF LINDROTH**

Valet av underställ är ett personligt val. Ställens funktion påverkas både av materialval och utformning och eftersom vi jagar på många olika sätt prioriterar vi olika egenskaper. Dessutom har vi skiftande kroppsform.

Underställ i moderna syntetmaterial är ofta effektiva när det gäller att transportera fukt. Den som rör sig mycket under jakten och inte står still länge på kalla pass uppskattar den funktionen.

Nätunderställ, oavsett om de är i syntetmaterial eller ylle, håller mycket luft och ger bra isolering utan att bli överdrivet varma. De kan fungera bra både under rörlig jakt och på pass samtidigt som de kan ge ett bra luftlager om de kombineras med ett annat underställ och bärs underst.

Bra allroundfunktion

Men när det gäller allroundfunktion är det svårt att slå underställ i ull. De transporterar fukt relativt bra och värmer dessutom även om de är fuktiga. Ullunderställ isolerar bra och på en långtur utan tvättmöjligheter börjar de inte lukta illa lika snabbt som andra material. Den sistnämnda skillnaden är stor jämfört med syntetmaterial eller bomull.

På senare år har merinoullen blivit en favorit för många jägare. Den lämpar sig utmärkt för tunna lätta underställsplagg, kliar inte och håller formen jämförelsevis bra. I det här testet har vi fokuserat på underställ i merinoull i tygvikter kring 200 gram per kvadratmeter. De har använts som enda underställslager.

Vi har inte utsett någon testvinnare vilket det finns ett par goda skäl för.

Hög kvalitet

Det första skälet är att alla ställen hållit måttet rent praktiskt. De har inte gått sönder och det har inte varit någon avgörande skillnad i hur fort de torkat eller hur blöta de känts under svettig användning. De kliar inte och de har inte krympt i tvätten. Startfältet håller alltså en hög kvalitet rakt av.

Det andra skälet är att skillnaderna mellan ställen är sådana att det en uppfattar som ett plus kan en annan uppfatta som ett minus. Därför har vi noterat skillnaderna och redovisar dem så att du lätt kan hitta det ställ som uppfyller just dina fordringar. «

Kort ärmlängd, Icebreaker.

Medel ärmlängd, Bearskin.

Lång ärmlängd, Woolpower.

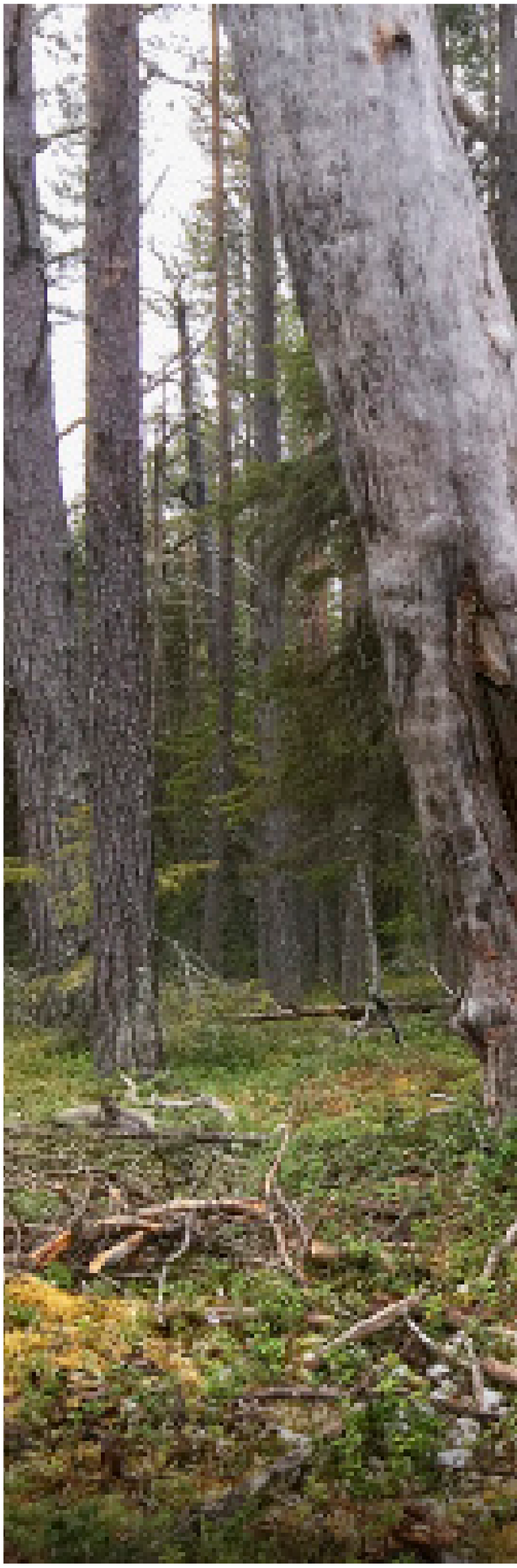

De sju ställen i merinoull har testats under jakt den gångna hösten. Varje ställ har minst fem jaktdagar och två tvättar.

	Härkila Base All Season shirt/long johns	Woolpower Lite crewneck/long johns	Devold Camo shirt/long johns	Aclima Lightwool Crew Neck/Longs
Tygvikt	200 g/m².	200 g/m².	190 g/m².	140 g/m².
Material	100 procent merinoull.	80 procent merinoull/ 20 procent polyamid.	100 procent merinoull.	100 procent merinoull.
Passform	Kroppsnära.	Åtsittande.	Kroppsnära.	Kroppsnära.
Ärmlängd	Lång.	Lång.	Lång.	Lång.
Muddar	Motsträviga.	Följsamma.	Följsamma.	Följsamma.
Designdetaljer	Krage, blixtlås utan direktkontakt med huden, gylf.	Crewneck, ingen gylf.	Crewneck, ingen gylf.	Crewneck, ingen gylf.
Tvätt	40 grader.	60 grader.	40 grader.	40 grader.
Storlekar	S–4XL. Endast herrmodell.	Tröja XXS–XXL unisex, långkalsong herr S–XXL, dam XXS–XL.	S–XXL. Dammodell finns i XS–XL.	XS–XL. Dammodell finns i XS–XXL.
Färger	Brun.	Svart.	Grönt kamouflage.	Svart, blå.
Övrigt	När kragen varit öppen har den varit omärklig under jackan. Känns som ett välgjort understa lager för kalla dagar snarare än tröja för rörlig jakt i värme.	Bra allroundställ. Precis som jag vill ha ett ställ för höstens rörliga jakter. Gränsfall mellan åtsittande och löst åtsittande passform.	Behagligt allroundställ. Personlig favorit för höstens rörliga jakter, slår Woolpower på mållinjen tack vare färgen som passar då endast underställströjan bärs.	Utmärkt förhöstställ. Lättaste materialet i testet, svalt och behagligt under aktiv jakt.
Riktpris	Tröja 1095 kronor, långkalsong 945 kronor.	680 kronor tröja, 600 kronor långkalsong.	899 kronor per plagg (tröja eller långkalsong).	560 kronor per plagg (tröja eller långkalsong).

	Icebreaker Oasis LS Crewe/leggings	Bergans Fjellrapp shirt/tights	Bearskin Bearunder Layer 1
Tygvikt	200 g/m².	210 g/m².	180 g/m².
Material	100 procent merinoull.	100 procent merinoull.	100 procent merinoull.
Passform	Åtsittande.	Åtsittande.	Vid.
Ärmlängd	Kort.	Lång.	Medel.
Muddar	Följsamma.	Medel.	Följsamma.
Designdetaljer	Crewneck, ingen gylf.	Crewneck, ingen gylf.	Krage, blixtlås utan direktkontakt med huden. Tumhål i muddar, men hålen är lite för små för att vara riktigt användbara. Ingen gylf.
Tvätt	40 grader.	30 grader.	40 grader.
Storlekar	XS–2XL. Dammodell finns XS–XL.	S–XXL. Dammodell finns XS–XL.	S–3XL unisex.
Färger	Tio olika.	Svart, blå, svartgårandig, blårandig.	Svart.
Övrigt	Stället är behagligt och känns ofta svalare än materialvikten antyder, men det är definitivt litet i storlek med korta ärmar och ben.	Testets tajtaste ställ. Även tyngst materialvikt. Upplevs ändå inte särskilt varmt vid ansträngande jakt. Utmärkt allroundställ för en smal jägare.	Passar för kallare väder. Den lösa passformen verkar förstärka isoleringen något, känns ibland varmare än materialvikten antyder. Troligen bekvämaste valet för jägaren med en rejäl kroppshydda.
Riktpris	859 kronor tröja, 799 kronor långkalsong.	695 kronor per plagg (tröja eller långkalsong).	899 kronor för tröja och långkalsong.

FÖLJANDE FAKTORER HAR BEDÖMTS

■ **Passform:** Ställen har varit i storlek L och testaren är 183 centimeter lång, vågen stannar på 84 kilo. Ställen graderas inte efter hur väl de passade just testaren, utan i en relativ skala åtsittande/kroppsnära/vid, där kroppsnära är att eftersträva.

■ **Ärmlängd:** Testarens armar är en aning långa för storlek L. De kortaste underställsärmarna var knappt handledslånga. De längsta räckte över handen. De har graderats i en relativ skala kort/medel/lång. Benlängd har inte graderats eftersom den varit jämnare och dessutom neutraliseras av strumpor eller sockar.

■ **Muddar:** Undertecknad vill kavla upp underställsärmarna vid svettig vandring i varmt väder, även om det på sikt tänjer ut muddarna. På vissa av ställen var det lätt, på andra knappt möjligt. Detta redovisas i en relativ skala följsam/medel/motsträvig.

■ **Krympning:** Samtliga ställ har tvättats på samma sätt under testperioden, med Y3 fintvättmedel i maskin på 30 grader ylletvättprogram. Detta var anpassat efter de känsligaste tvättråden. Plaggen sträcktes i vått skick och torkades på lina. Krympning bedömdes efter två tvättar utifrån ett foto av ärmlängd på nytt plagg. "Problemet" var att inget av ställen visade någon märkbar krympning, så resultatet redovisas därför inte i tabellen.

Andra faktorer som redovisas:

■ **Material:** Tygets vikt per kvadratmeter samt andel merinoull enligt tillverkarens uppgift.

■ **Designdetaljer:** Till exempel eventuell krage eller gylf.

■ **Tvätt:** Skötselråden varierar en del mellan ställen. Vi redovisar angiven temperatur för tvätt.

■ **Köpinformation:** Som tillgängliga storlekar, färger och riktpris. Eftersom underställen säljs i många olika butiker med jakt- och friluftsinriktning anges inte köpställen.